

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
przeciwko U. sp. z o.o.

w K.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 września 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza
od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 120,- (sto
dwadzieścia) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanej U. Sp. z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Wyrokiem Sądu pierwszej instancji wskazane postanowienia umów zostały uznane za niedozwolone i zakazano pozwanej wykorzystywania tych postanowień w umowach z konsumentami. Podstawą prawną rozstrzygnięcia był art. 385¹ § 1 k.c. W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu Okręgowego.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 385¹ § 1 k.c. przez błędną wykładnię. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 227 w związku z art. 217 § 2 i art. 382 k.p.c. przez uznanie za prawidłowe oddalenie wniosków dowodowych mających, według skarżącej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania. W odpowiedzi na skargę powód wniosł o nieprzyjmowanie skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi pozwana powołała art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. wskazując, że występuje potrzeba wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (odnośnie do drugiego i trzeciego kwestionowanego postanowienia wzorca umownego) oraz, że skarga jest oczywiście uzasadniona (odnośnie do pierwszego postanowienia). Uzasadnieniem dla powyższego miało być jednozdaniowe odwołanie się do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, według którego postanowienie wzorca umowy, sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym przepisem ustawy nie może być uznane za niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.), a w rozpoznawanej sprawie postanowienia drugie i trzecie, mimo uznania ich za sprzeczne z prawem

zostały jednocześnie uznane za niedozwolone, a to nie jest możliwe i z tego wynikają, według pozwanej rozbieżności orzecznicze.

Skarżąca nie zauważyła, że w doktrynie i orzecznictwie jest od dawna utrwalone stanowisko, jak ma wyglądać wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i co oznacza jego uzasadnienie, stosownie do art. 398⁴ § 2 k.p.c. Powinien to być profesjonalny wywód prawniczy, w którym w razie powołania się na rozbieżności w orzecznictwie wskazuje się te rozbieżności przez przytoczenie odmiennych orzeczeń, ich uzasadnienia i wyrażenia w podsumowaniu umotywowanej opinii własnej na temat prawidłowego rozumienia przepisów, wywołujących wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach o sygn. IV CSK 85/11, V CSK 198/11, II CSK 152/13). Nie wystarczy zatem wskazać ogólnie na uchwałę Sądu Najwyższego i stwierdzić, że zaskarżone orzeczenie nie jest z nią zbieżne, a to oznacza rozbieżności w orzecznictwie. Skarżący nie przeprowadził nawet żadnego wywodu, który miałby przekonać o bezwzględnym charakterze art. 491 k.c. oraz art. 454 k.c., z którymi miałyby się łączyć w sposób niedopuszczalny postanowienie uznane za niedozwolone. W tej kwestii przekonującą argumentację zawarła strona powodowa w odpowiedzi na skargę, przywołując postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2013 r., III SK 32/12. Jak zasadnie stwierdza się w tej odpowiedzi pozwana nie przedstawiła żadnych wywodów wskazujących na istnienie wątpliwości, kontrowersji lub rozbieżnych ocen prawnych na tle wykładni przywołanych przepisów, jak również nie wykazała poważnego charakteru tych wątpliwości, tak aby wymagało to zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Z tego wynika, że nie można uznać, iż spełnione zostały przesłanki do przyjęcia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Podobnie się sprawa przedstawia z wykazaniem przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca uznała za wystarczające uzasadnienie oczywistości skargi przez jednozdaniowe stwierdzenie, że dla ustalenia, iż postanowienie umowne jest niedozwolone konieczne jest aby postanowienie to rażąco naruszało interesy konsumenta, a tymczasem Sąd Apelacyjny uznał za wystarczające „ustalenie pogorszenia sytuacji konsumenta wobec sytuacji, w której odnośnej

klauzuli by nie było. Stąd powołanie się na przepis art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – w tymże zakresie”.

Także tym razem skarżąca nie zauważyła stanowiska doktryny i orzecznictwa, wypowiadających się wielokrotnie, co oznacza oczywistość skargi. Nie chodzi więc o jakieś dostrzeżone uchybienia w toku postępowania sądowego i przy rozstrzygnięciu sprawy, ale o błędy rażące, widoczne od razu dla każdego prawnika, bez potrzeby przeprowadzania szczegółowej analizy powoływanych, naruszonych przepisów prawa. Skarga dotyczy bowiem prawomocnego orzeczenia sądowego i ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a nie weryfikowania orzeczenia w kolejnej instancji, którą Sąd Najwyższy nie jest (por. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach o sygn. II CSK 59/11, II CSK 179/12, III CSK 143/13, V CSK 413/14 i inne). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że postanowienie z punktu pierwszego wzorca naruszało dobre obyczaje i rażąco naruszało interes konsumentów, a więc spełniało warunki prawne niedozwolonej klauzuli umownej. Wykazanie, że w sposób oczywisty wyrok narusza prawo, przez co skarga kasacyjna winna zostać przyjęta do rozpoznania wymagało rozprawienia się w uzasadnieniu wniosku z takim przekonaniem Sądu. Także w tym wypadku uprawnione jest odwołanie się strony powodowej w odpowiedzi na skargę do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2013 r., III CSK 143/13 i dowiedzenie, że nie zostały przez skarżącego spełnione przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.